

Brusel bude zuřit. Česko chce povinně do škol české potraviny

- CZ24 News | 23. června 2020

ČESKO: Ministerstvo zemědělství uvažuje, aby veřejné instituce v rámci novely zákona o potravinách preferovaly regionální potraviny. Týkalo by se to například škol. Podle kritiků by z toho těžili právě velcí potravinoví hráči, jako je třeba Agrofert, se kterým je spjat premiér Andrej Babiš (ANO).

Ministra Miroslava Tomana (ČSSD) k akci inspiroval kontroverzní návrh skupiny poslanců, aby řetězce prodávali až 85 procent českého zboží. Odborníci však varují, že Tomanův návrh může narazit u EU. Agrární analytik Petr Havel upozorňuje, že by bylo nutné vypisovat veřejné soutěže, které by musely být otevřené pro evropský trh.

„Státní instituce by měly přednostně nakupovat do nemocnic, škol nebo školek od lokálních či regionálních výrobců, respektive od těch, kteří mají certifikát kvality Klasa, označení Regionální potravina, značku Česká cechovní norma nebo kteří mají evropské značení garance kvality. Podobně to mají upravené v zákonech i v jiných zemích,“ řekl Toman.

Podporu má také u Potravinářské komory. „Je to samozřejmě záležitost veřejného sektoru, nákupů veřejného sektoru. I Evropská komise propaguje, že by členské země měly ovlivňovat nákupy veřejného sektoru směrem k tomu, aby stát nakupoval potraviny z krátkých řetězců, ekologické a regionální potraviny, ne ty nekvalitní. Tam je cesta podstatného zvýšení nákupů, protože si myslím, že speciálně stravování ve veřejném sektoru je jedno z nejslabších míst v České republice,“ řekl Miroslav Koberna z Potravinářské komory.

Zemědělský analytik Petr Havel však upozorňuje, že to má jeden háček. „Je to sice cesta, protože když to má ve své režii stát, tak může nařídit, aby jeho instituce nějakým způsobem preferovaly určitou produkci. Má to ale jeden háček, že se jedná o veřejné prostředky a na některé z nich přispívá i Evropská unie. Při jakémkoliv využívání veřejných prostředků je podle regulí Evropské unie nutné vypsát veřejnou soutěž,“ řekl.

„Není to tak jednoduché, že si někdo řekne, že tam budeme dávat pouze české potraviny. Nařídit to mohou, dokonce můžou stanovit i takzvaná necenová kritéria, aby to byla bioprodukce, nebo že to je to lokální potravina, to se všechno dá zahrnout do parametrů, ale musí to být prostřednictvím výběrového řízení. Od určité částky je to výběrové řízení potřeba vypsát takovým způsobem, aby bylo otevřené i pro další subjekty z EU a bylo to otevřené pro celý trh EU. Pakliže se to začne nakazovat a nevypíše se výběrové řízení, tak by nastalo to samé, co by hrozilo v případě, kdyby to nařídili zákonem, zatlhla by to Evropská unie,“ dodal. To se podle něj týká jak státních škol a různých projektů jako „mléko do škol“, tak rovněž nemocnic či armády.

Takové opatření je podle něj proto, aby z toho neprofitovaly pouze velké firmy, jako je například Agrofert. „Právě proto ta Evropa nařizuje výběrové řízení. Má to logiku, aby se to nezneužívalo, když se používají necenová kritéria,“ vysvětlil Havel.

Samo ministerstvo zemědělství podle tiskového odboru resortu nakupuje do svých stravovacích zařízení zejména české potraviny. Ministerská jídelna odebírá zboží od 25 dodavatelů, čtyři z nich nejsou čeští. Kantýna pak z 18 dodavatelů eviduje jednoho zahraničního, sdělil mluvčí Vojtěch Bílý.

Miroslav Koberna z Potravinářské komory ale upozorňuje, že mnoho dalších institucí, jako jsou

například školy, takto nenakupují. „Nakupují to nejlevnější, co se koupí na černém nebo šedém trhu, někdy i nelegálním, když není zbytí,“ tvrdí Koberna. „A to se nebavíme jen o vývařovnách, ale nemocnicích, školách a tak podobně,“ dodává.